

CO NÁM CHYBÍ? VZÁJEMNÁ DŮVĚRA A SPOLUPRÁCE

Ivo Bartík
Snímek Jaroslav Jiříčka

V naší rozbouřené době se stále častěji setkáváme s emotivními výkřiky politiků, které bohužel přehlušují seriózní slova lidí, za nimiž už je vidět kus práce. K nim řadíme také profesora **Tomáše Zimu**, bývalého rektora Univerzity Karlovy, nynějšího přednostu Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN a kandidáta na úřad českého prezidenta. Zimovu kandidaturu však ponecháme stranou a v našem rozhovoru se budeme zabývat všeobecnými potížemi Česka.

Co považujete za největší problémy dnešní české společnosti?

Udržení úrovně a důstojnosti života pro každého člověka v České republice. Jednodušeji řečeno, aby se výrazná část populace nepropadla do chudoby, a měli jsme dost sil se dál rozvíjet. Což nepůjde bez toho, že odoláme vábení extrémních řešení.

V současnosti se u nás spojilo několik krizí najednou: bezpečnostní, ekonomická a energetická. Dají se zvládnout. Jako lékař věřím ve spolupráci. Víím, že lze najít cestu z krize ven. Důležité je uvědomit si, že prevence je vždy účinnější a levnější než následná léčba. To platí i v ekonomice.

Mnoha lidem se ale – i přes jejich snahu – vede stále hůř...

Ano, nejsem si jistý, jestli všichni politici chápou, v jakých

těžkých životních situacích se ocitli mnozí u nás. Čelí najednou zdražování základních potravin, cen za topení a svícení. To není luxus, to není něco, co by si mohli odpustit.

Dráždí mě rady expertů, že by se lidé měli uskromnit. Znáím spoustu těch, kteří již skromně žijí, protože jim nic jiného nezbývá. Vrátili-li se k úvaze o nutnosti prevence, tak stát nesmí dopustit, aby se propadli do chudoby. Což platí i o firmách. Slyším od mnoha podnikatelů, jak na ně doléhá zejména zdražování energií. Dopustíme-li nyní, aby krize roztrhala naši sociální záchrannou síť a současně podniky začaly krachovat, pak cena, kterou budeme muset zaplatit, bude mnohem větší než současná nutná pomoc. Situace tedy vyžaduje rychlá a účinná řešení. Tam, kde může stát pomoci, nesmí váhat.

1966

Narodil se 2. července v Praze.

1990

Absolvoval Fakultu všeobecného lékařství UK.

1999

Přednosta Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN, kterým je doposud.

Což by se mělo mimo jiné týkat energií: zima může být krutá...

Problém, který se týká každého, je zdražování energií. Potřebujeme rychlé řešení, lidé dostávají vypočítané nové zálohy a pro mnohé to je existenční záležitost. Vláda slíbila snížený tarif, ale nevím, jestli to bude dostatečné. Důležité je, aby jakékoliv řešení nebylo administrativně náročné. Jde i o psychologický moment, aby lidé nemuseli o každou úlevu žádat.

Je třeba zabezpečit kontrolu nad cenami energií třeba zastropováním cen. Není logické, že elektřinu umíme levně vyrobit, ale současně ji draze prodáváme konečným zákazníkům. Produkci elektrické energie pro Českou republiku vyráběnou ČEZ prodáváme u nás za mnohem nižší cenu, než za jakou ji máme zpět z lipské burzy, tam prodávaj-

O zdražování energií

„Potřebujeme rychlé řešení – pro mnohé lidi je to existenční záležitost. A nesmí to být řešení administrativně náročné.“

A ještě jeden problém vidím jako klíčový: dostupnost, nebo spíše nedostupnost v nejširším smyslu toho slova. V mnoha místech u nás je daleko k lékaři, je těžké najít školku či školu pro děti, dobrou práci. A to nemluvíme o sociálních službách pro potřebné. Jsme země s počtem lidí, jako mají světové metropole, všude by u nás mělo být blízko. Přesto jsou u nás velké rozdíly mezi regiony i sociálními skupinami. Je třeba více myslet na celek, lidi spojovat a problémy řešit společně.

Je reálné tyto problémy v dohledné době zmírnit vlastními silami, nebo bude záležet hlavně na vývoji mezinárodní situace?

Bohužel mnohé závisí na mezinárodní situaci. Česká republika nezavinila válku na Ukrajině, ale musí zvládnout její následky. Naše firmy jsou závislé na dění na globálním trhu. Mnohé ale můžeme zvládnout sami. Úroveň našeho zdravotnictví, sociálních služeb, školství, stav silnic, dostupnost veřejné dopravy a mnoho další věcí je na nás samot-

ných. Záleží na tom, jaké si vláda zvolí priority, aby se společnost nepropadla do chudoby a krize se ještě více neprohlubovala.

Dám příklad. Mnoho lidí je postiženo exekucemi. Částka, kterou musí zaplatit, je neúměrná jejich původnímu dluhu. Co s nimi bude? Vyženeme je na ulici? Náklady státu na jejich vrácení do normálního života by pak byly mnohem větší než odpuštění dluhů nyní. Lichva nepatří do naší civilizace. Musíme být aktivní, prosazovat svoje zájmy. Budeme-li slabou společností zevnitř, budeme zranitelní vůči nepřijemnostem, které přicházejí zvenku.

Naše politická scéna je zmatená a roztržštěná, chybí tu jasné koncepce i výrazné pozitivní osobnosti. Jak to, že se za posledních třicet let nepodařilo „vychovat“ novou generaci politiků?

Nebyl bych tak kritický. Rozhlédněme se po světě a ukažte mi politiku nebo politika, kterého byste dal za příklad výrazné osobnosti. Když zůstaneme u nás doma, znám mnoho politiků, kteří toho udělali hodně pro své obce či města. V mnoha oborech máme lidi světové úrovně. Ale máte pravdu, že naše politická scéna je roztržštěná. Chybí svorník, který by ji spojoval. Chybí vůle k dohodě na společných zájmech.

V současné krizové situaci nám hrozí, že někteří budou věci spíš hrotit, než uklidňovat. Proto jsem na začátku mluvil o tom, že je potřeba zabránit extrémům. Necháme-li lidi napospas ekonomickému a sociálnímu nedostatku, nemůžeme se pak divit, že budou hledat jakékoliv cesty z bída ven.

Potřebujeme v politice vzdělané a seriózní lidi. Politika je obtížná

„Dráždí mě rady expertů, že by se lidé měli uskromnit.“

profese. Vyžaduje schopnost spolupracovat, ale i odvalu se rozhodnout a nést za to rozhodnutí odpovědnost. Politik by měl mít schopnost motivovat a vést lidi, naslouchat jim, ale také být nesmlouvavý

a tvrdý vůči těm, kteří překročí zákonné normy. Politika potřebuje lidi zkušéné, ale ne unavené.

Spousta lidí je na rozpacích, neví, koho by měla volit...

Více si všimějme, zda ta která politička či politik má schopnost rozumět problémům, empatii vůči starostem lidí, vzdělání a zkušenost současnou krizi zvládnout. Celý život jsem jako lékař, učitel či rektor pracoval s lidmi. Jedním z hlavních důvodů nedůvěry veřejnosti k politikům je, že u mnohých cítí či přímo vidí postranní úmysly. Proto je víc než kdy důležité, kdo bude stát v čele České republiky. ■

Dalším kandidátům na úřad prezidenta ČR se budeme věnovat v příštích měsících.

me to, co vyvážíme. Vidím ještě jeden problém v naší zemi, který je v pozadí mnoha viditelnějších potíží, a tím je soudržnost. Sociologové často mluví o rozdělené společnosti. Jenže tu rozdělují politici, protože tak mohou lépe mobilizovat svoje tábory, shromáždit své ovečky, řečeno natvrdo.

Co se dá s touto věcí dělat?

Lidé, se kterými se setkávám, cítí velkou sounáležitost se svojí obcí a zemí. Jsme jeden stát, jedna společnost. Nejsou nějaké dvě České republiky. Nemůžeme tedy hledat řešení výhodné jen pro jednu část obyvatel. To vyvolává nevráživost jedněch vůči druhým. Je třeba myslet na celek. Stejně jako když léčíme člověka, vnímáme ho jako jeden organismus, tak to samé platí pro zemi.

2001

Jmenován profesorem UK, nejmladším v dějinách Česka.

2013

Zvolen 508. rektorem Univerzity Karlovy v Praze (rektorem dvě funkční období 2014–2022).

2022

Rozvedení, z prvního manželství má dvě děti, se současnou partnerkou pak třetí.